

Den store jobben ligger under gulvet

Det høres kanskje litt voldsomt ut med et nytt gulv bygget opp helt fra bunnen. Men måler du grundig opp og sørger for solid oppklossing, får du **et undergulv som sikrer at det ferdige gulvet er 100 prosent rett** og i akkurat den høyden du vil ha det.

Når du skal legge nytt gulv, er det viktig at undergulvet er i orden. Det er en forutsetning for et godt resultat, og en lang levetid på gulvet.

Du skal også sikre deg mot at det kan trenge opp fukt nedenfra. Det kan ødelegge tilfarerne som gulvet ligger på. Tilfarerene skal også plasseres på en solid oppklossing,

slik at de holder seg på plass og er i vater over hele gulvflaten. Da blir også det ferdige gulvet du legger oppå helt rett.

Sponplater avslutter undergulvet, og når de er limt og skrudd fast til tilfarerne, kan du legge det endelige gulvet. Det finnes et hav av muligheter i alle prisklasser, fra laminat, til tregulv, linoleum eller teppe. □

Gjør Det Selv

VANSKELIGHETSGRAD

Vær grundig med oppklossingen, slik at det nye gulvet får et stabilt underlag.

LETT

VANSKELIG

TIDSFORBRUK

Cirka 2 dager til et undergulv på 10 kvadratmeter.

PRIS

300-400 kroner per kvm.

MATERIALER

- Fuktsperre, 0,2 mm
- Folieteip
- Lekter, 48 x 73 mm, 3 m lange
- Oppklossingssystem
- Skruer: 4,2 x 75, 5 x 80 og 5 x 90 mm
- Sponplater til gulv, inkludert lim

SPESIALVERKTØY

- Isolasjonskniv

Forberedelse av rommet

Før du legger gulv, skal du bestemme deg for hvilken vei du vil ha de underliggende tilfarenne til å ligge. Som utgangspunkt skal de gå på tvers av huset, slik at det ferdige gulvet kommer til å ligge i husets lengderetning.

Du skal også ha kontroll på den ferdige gulvhøyden, for å finne riktig type oppklossing. Sørg også for at betonggulvet er helt rent, så oppklossingen står stabilt, og slik at en skarp stein ikke kan ødelegge fuktsperren som du eventuelt skal legge på.

1 **Marker plasseringen til tilfarenne på veggen.** Første tilfarer skal sitte maksimalt 5 cm fra endeveggen. De øvrige plasseres med en senteravstand på 60 cm. Det er standardavstand i de fleste konstruksjoner.

2 **Vi legger fuktsperre på gulvet.** To plastlengder skjæres til, slik at de kan gå 30 cm opp på veggen, og det blir en overlapp på 40 cm. Plastlengdene teipes med folieteip i overlappingen, slik at det blir helt tett.

VIKTIG!

Sjekk at betonggulvet ikke er fuktig.

Det er en forutsetning for at undergulvet skal kunne bygges opp som her, med en fuktsperre på betongen. Fuktsperren sikrer trekonstruksjonen mot fukt nedenfra, som det kan være en risiko for, men den sikrer også mot eventuell radonstråling.

Du kan sjekke om betonggulvet er for fuktig ved å teipe en kvadratmeter fuktsperrefolie fast til gulvet et døgn tid. Hvis det dannes kondens under platen, er gulvet for fuktig til å legge et gulv bare med en fuktsperre, fordi du risikerer at det dannes mugg under fuktsperren.

Hvis betonggulvet er for fuktig, bør du kontakte fagfolk og få deres råd.

Oppklossing av tilfarere

Når du skal bygge et undergulv med tilfarere av trelekter, er det viktig at lektene er så rette som mulig. Skulle det være én enkelt som er bøyd, så husk å vende bøyen oppover.

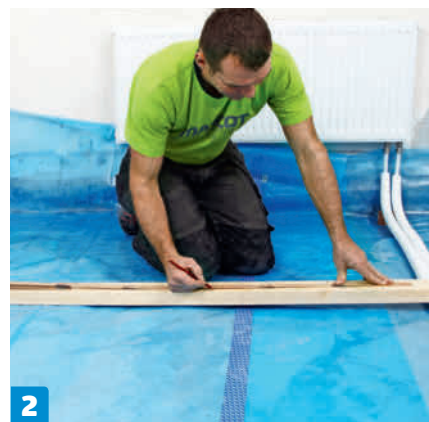
Det er viktig at undergulvet bygges opp så det er fullstendig rett. Her bruker vi et oppklossingssystem med kiler i forskjellige størrelser. Det gjør det enkelt å finjustere tilfarerne.

Tilfarerne skrur fast til oppklossingen, så kilene ikke glir fra hverandre.

1 Sjekk formen på lekten, og snu den riktig.

Hvis den buer, skal buen vende opp. Det er smart å sette et kryss på den siden som skal vendes opp, slik at du raskt kan se hvordan den skal ligge.

2 Legg tilfareren på gulvet der den skal brukes. Marker plasseringen av oppklossingen, slik at det passer med bredden på isolasjonen som skal legges. Bredden på isolasjonsmattene våre er 56 cm.

3 Den første tilfareren skal plasseres 5 cm fra endeveggen. Her sitter det en radiator med rør, som tilfareren må tilpasses til. Vi løser det med en lask, som skrur fast med 5 x 80 mm skruer.

4 Alle tilfarere legges ut og klosses opp løst i begge ender. Begynn i det ene hjørnet, der du klosser opp til ønsket høyde. Overfør høyden til de øvrige tilfarerne. Sjekk fortløpende at alt er i vater.

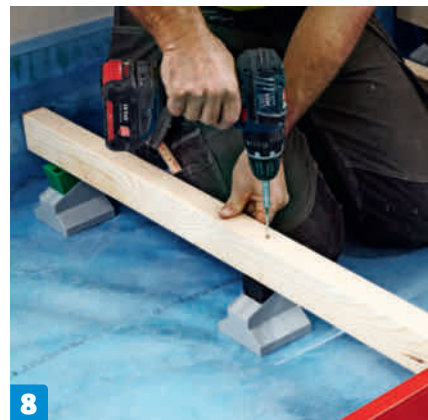
Hvis en tilfarer er veldig bøyd, kan du sage halvveis gjennom den. Det fjerner spenningen i treet, så den kan presses ned på plass.

Finjuster tilfareren, slik at den ligger helt nøyaktig. Sørg for at bunnkilen står plant og stabilt. Finjuster, og bruk vateret til å sjekke at plasseringen er perfekt på både tvers og på langs.

Tilfareren skrus fast skrått fra siden ned i kilene, når den ligger helt riktig. Her brukes lange skruer, 4,2 x 75 mm, slik at kiler og tilfarer ikke glir fra hverandre, uansett hvor mye det hoppes på gulvet.

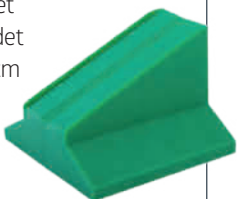
Du kan også skru fra oversiden. Men det krever veldig lange skruer for å komme gjennom både tilfarer og kiler. Pass på at skruen ikke ødelegger fuktsperren.

KILER MED FLEKSIBILITET

Oppklossingskiler med stor fleksibilitet **gjør det enklere å klosse opp tilfarerne.**

Det finnes forskjellige typer oppklossingssystem til gulv. De består av flere deler, gjerne med en stor bunnkloss med mindre deler til å bygge oppklossingen opp av, samt små kiler som brukes øverst til finjustering av høyden.

Før du legger et gulv, skal du ha kontroll på hvor høyt det ferdige gulvet skal være over bunnen, slik at du kan velge riktig oppklossingssystem. Oppklossingssystemene kan ha et spenn fra 3 cm på det minste, til over 30 cm på det høyeste. Les for eksempel mer om systemet til Knudsen kilen, som selges av Svema AS, på gjoerdetselv.com.

9 Skru fast mellomstykker langs vegg.

Det skal gjøres i alle felt med et spenn på over 30 cm. Forbor, og skru dem fast med 5 x 90 mm skruer. Mellomstykkene gjør at sponplater eller gulvbord som legges oppå ikke kommer til å henge ned mellom tilfarerne.

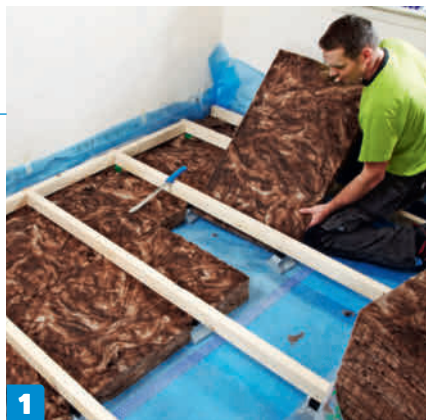
Mellomstykkene plasseres 2-3 cm fra vegg.

Alle oppklossinger under tilfarerne festes med lange skruer gjennom alle kiler.

Isolasjon og sponplater

Når du har lagt isolasjon mellom tilfarene, legges det sponplater oppå. Det er viktig at sponplatene legges med en forskyvning på minst 30 cm mellom skjøtene, for at undergulvet skal bli så solid som mulig. Her har vi valgt plater som er 180 cm lange, fordi de er enklere å håndtere enn de på 240 cm.

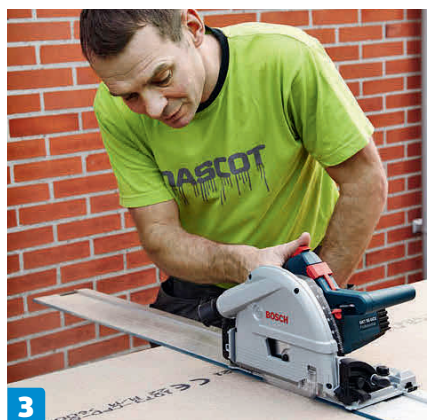
Sponplatene settes sammen med lim i fjær og not, og bankes godt sammen.

1 **Skjær til første lag isolasjon,** og legg det på plass under tilfarene. Hvis du skjærer slik at skjøtene ligger ved oppklossingene, vil isolasjonen ligge plant, uten sprekker.

2 **Legg et lag isolasjon mellom tilfarene.** Sørg for at skjøtene ligger forskjøvet i forhold til skjøtene i det underste laget. Det gir best isolering uten kuldebroer, og gjør samtidig at gulvet ikke får "hulrom".

3 **Sponplatene skjæres til** med en sag med føringsskinne. Stikksag eller håndsag kan også brukes. Du skal beregne 6-8 mm luft ut til veggen hele veien rundt på det ferdige undergulvet.

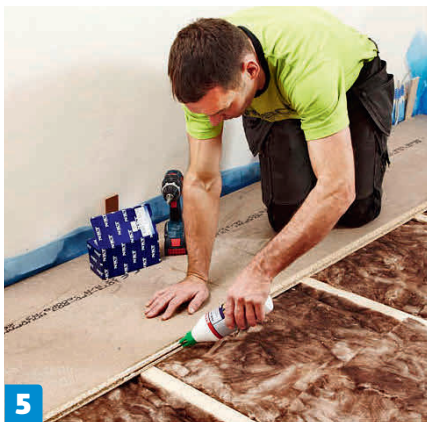

VERKTØY

En isolasjonskniv er smart når du skal skjære isolasjon. Den skjærer seg lett gjennom materialet, også de tykkere stykkene, ettersom knivbladet er langt med store "tenner". Du kan også bruke en kjøkkenkniv med et langt blad, men vær forberedt på at den sannsynligvis er ubrukelig som kjøkkenkniv etterpå.

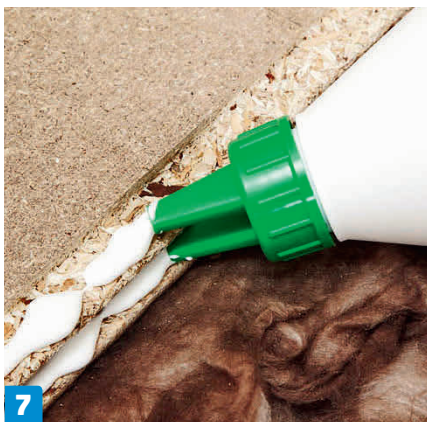

Det skal være 6-8 mm luft mellom plater og vegg.

5

Legg lim på kanten av sponplatene når første rekke er satt fast. Dermed er det gjort klart til neste rekke. Disse platene har dobbel fjær, og det skal legges lim på begge flatene.

7

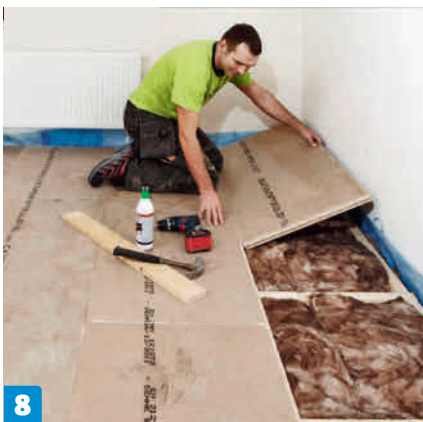
Det går med mye lim, men det er nødvendig for å unngå sprekker mellom platene senere, og for å unngå knirking i gulvet.

6

Begynn andre rekke sponplater med overskuddet fra den første. Du får en naturlig forskyvning av plateskjøtene når du begynner en ny rekke med overskuddet fra den foregående. Det gjør ingenting om skjøten havner midt mellom to tilfarere. Platene bankes på plass med hammer og et bord.

Sørg for å banke platene godt sammen hele veien langs kanten, så platene sitter helt tett.

8

Platene i den siste rekken skjæres til, slik at det er 6-8 mm luft til veggen. Har du en sirkelsag, kan du med fordel kappe platen med et skrått snitt på 15-20 grader. Da er den enklere å få lagt på plass.

9

Sag til platen ved radiatorrør, slik at det blir hull til dem. Sag med 1 cm avstand rundt rørene hele veien. Den bakerste delen av platen skjæres av og limes fast når platen er på plass ved rørene.

Skjærer du til den avskårede stumpen og den tilstøtende platen med et 45-graders snitt, slik at stumpen hveler oppå platen, er lim nok til å holde fast biten.

10

Lim fast fuktsperren til veggen med et folielim. Legg en stripe på cirka 6 mm helt nede ved platekanten. Platen trykkes godt inn i limet, og skjæres av senere, når limet har hardet.

SUPERTILFARERE, SOM HOLDER FORMEN

Det finnes lekter som er fullstendig rette, såkalte Kerto-lekter, som du kan være sikker på at holder formen. Lektene er formstabile og ekstra sterke, fordi de er laget av limtre som er bygget opp av mange tynne lag. De finnes i flere dimensjoner, akkurat som vanlige materialer. De koster mer, men de kan være et godt alternativ der du for eksempel ønsker

større styrke med mindre dimensjoner, eller der du vil ha fullstendig rette tilfarere eller bjelker i et gulv eller et bjelkelag.

Her har vi brukt vanlige lekter, men formstabile Kerto-lekter er et godt alternativ.